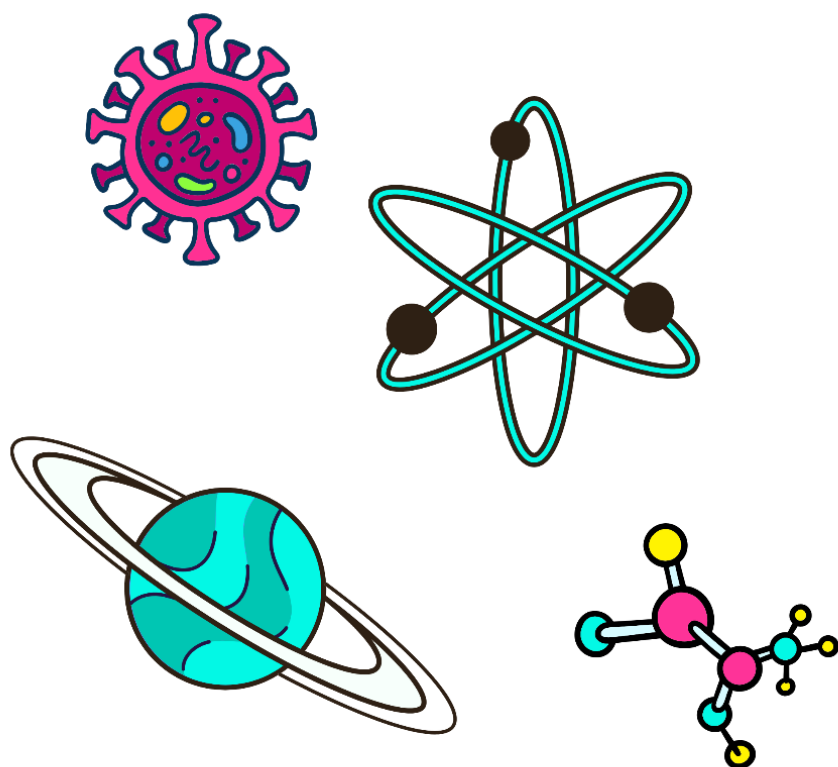

Temat: Czuję dumę!

Czas trwania lekcji: 45 minut

Grupa odbiorcza: uczniowie klas 4, 5, 6 szkoły podstawowej

Cel ogólny

Wzmocnienie u uczniów poczucia dumy z siebie oraz dumy narodowej, poprzez rozpoznawanie własnych osiągnięć, poznawanie współczesnych przykładów polskich sukcesów oraz nazywanie emocji i wartości z nimi związanych. Również budowanie postawy sprawczości („ja też mogę”) i szacunku dla dokonań innych.

Cele szczegółowe

Wiadomości/ wiedza:

Uczeń/ uczennica:

- rozumie pojęcie dumy i potrafi wskazać różne jej źródła – osobiste, rodzinne, narodowe, kulturowe i naukowe;
- zna przykłady współczesnych Polaków, którzy osiągnęli sukces dzięki pracy, wytrwałości i pasji;
- rozpoznaje symbole Polski tradycyjne i współczesne (np. BLIK, bioniczna trzustka, polski łazik marsjański, autobus Solaris, kapsułka endoskopowa);
- rozumie, że Polska to kraj nowoczesny i kreatywny, w którym powstają innowacje znane na całym świecie;
- potrafi podać przykłady dziedzin, w których Polacy są liderami (nauka, sport, technologia, kultura).

Umiejętności:

Uczeń/ uczennica:

- analizuje i interpretuje znaczenie symboli narodowych i nowoczesnych innowacji;
- identyfikuje uczucia związane z dumą – osobistą i narodową;
- pracuje zespołowo: słucha, współdziela, dzieli się pomysłami, tworzy wspólny plakat;
- rozpoznaje i opisuje osiągnięcia współczesnych Polaków, łącząc fakty z emocjami i wartościami;
- tworzy własne wypowiedzi pisemne i plastyczne (rysunki, podpisy, notatki) na temat tego, z czego jest dumny;
- podejmuje decyzje w grach edukacyjnych (np. bingo – wybór prawidłowych przykładów innowacji);
- argumentuje swoje zdanie w rozmowie o wartościach, np. „Dlaczego jestem dumny z Polski?”
- formułuje wnioski i potrafi odnieść temat do swojego życia („Z czego ja jestem dumny?”).

Postawy

Uczeń/ uczennica:

- rozwija poczucie tożsamości narodowej oparte na faktach, a nie stereotypach;

- odczuwa szacunek i dumę z dokonań Polek i Polaków – zarówno historycznych, jak i współczesnych;
- wzmacnia poczucie własnej wartości i wiarę w swoje możliwości;
- rozumie, że każdy może mieć wpływ – duży lub mały – na świat wokół siebie;
- okazuje szacunek dla pracy innych ludzi, niezależnie od dziedziny;
- rozwija postawę ciekawości i otwartości wobec nauki, nowoczesności i współczesnych technologii.

Formy pracy

- indywidualna – wypełnianie „pierogów dumy”, refleksja końcowa „Z dzisiejszej lekcji zabieram...”;
- w parach – rozmowy i burze mózgów („Z czym kojarzy mi się Polska?”, „Z czego jestem dumny?”);
- grupowa (3–4 osoby) – analiza postaci, wspólne określanie emocji i gestów dumy, gra bingo;
- zespołowa (klasowa) – oglądanie filmu edukacyjnego, prezentacja wyników pracy, wspólna refleksja;
- ruchowa i ekspresyjna – gesty dumy, praca przy tablicy, zabawy typu „Kim jestem?”.

Metody

- rozmowa kierowana – wprowadzenie pojęć „duma”, „symbol”, „osiągnięcie”;
- metoda oglądowa – praca z filmem edukacyjnym, zdjęciami i kartami innowacji;
- burza mózgów – generowanie pomysłów dotyczących symboli i powodów do dumy;
- metody aktywizujące: gra planszowa, bingo edukacyjne, „Kim jestem?”, „Pokaż to”;
- metoda ekspresji i refleksji – tworzenie indywidualnych kart „czterech pierogów dumy”;
- metoda problemowa – analiza i rozpoznawanie współczesnych wynalazków;
- metoda integracyjna – wspólne tworzenie plakatu i runda refleksyjna z przekazywaniem przedmiotu („piłka w kolorach flagi”).

Środki dydaktyczne

- zdjęcie pawia (plansza, slajd lub wydruk);
- film edukacyjny o osiągnięciach Polaków;
- ilustracje lub wydruki współczesnych symboli Polski;
- karta pracy „Cztery pierogi dumy” – z czterema kategoriami: moja rodzina, moje rzeczy, mój talent, Polska;
- karty bingo z ilustracjami (12 pól, 6 prawidłowych współczesnych innowacji i 6 zmyłek);
- maskotka / piłka w barwach narodowych – do rundy refleksyjnej;
- materiały plastyczne – kredki, flamastry, kartki A4/A3, klej;
- tablica lub flipchart do zbiorczego plakatu „Nasze powody do dumy”;
- sprzęt multimedialny – komputer, rzutnik lub tablica interaktywna.

PRZEBIEG LEKCJI

FAZA PRZYGOTOWAWCZA – WSTĘP

Ok. 5 minut

Nauczyciel pokazuje uczniom zdjęcie pawia z rozłożonym ogonem (**Załącznik nr 1**) i naprowadza uczniów na odkrycie znaczenia zaprezentowanego zdjęcia - **dumny jak paw**.

Przykładowa narracja: Co widzicie na zdjęciu? Jakie zwierzę znajduje się na zdjęciu? Jaki jest ten paw? (piękny, kolorowy, dumny, ciekawy) Co sprawia, że paw jest tak piękny? (kolorowy ogon) A kiedy pawie prezentują swoje ogony? (aby zainteresować samice, aby zdominować rywali pokazując innym samcom, że paw jest zdrowy i silny) A czy znacie jakieś zwroty o pawiach? (Dumny jak...)

Nauczyciel prosi uczniów, aby w parach dokończyli zdanie: „Jestem dumna/y jak paw, gdy...”. Chętni uczniowie prezentują swoje pomysły na forum klasy.

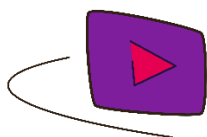
FAZA REALIZACYJNA

Ok. 35 minut

1. Prezentacja materiału - mamy wiele powodów do dumy (ok. 10 min)

Nauczyciel wyświetla dzieciom film edukacyjny na temat osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia. Film prezentuje osoby, które spełniły swoje marzenia.

[Link do filmu:](#)

Uczniowie wspólnie bądź w parach czy grupach decydują, jakie uczucia towarzyszą tym osiągnięciom.

2. Praca indywidualna - jestem z siebie dumna/ dumny (ok. 10 min)/

Nauczyciel prezentuje uczniom rysunek 4 pierogów, na których znajdują się 4 kategorie (**Załącznik nr 2**).

Przykładowa narracja dla nauczyciela: Czas, abyście zastanowili się, z czego to wy jesteście w swoim życiu dumni. Mam dla każdego z was rysunek 4 pierogów. Dlaczego akurat pierogi? Ponieważ są polskim symbolem i poleciały w kosmos, co jest dowodem na to, że każdy z nas może sięgać gwiazd. Zastanówcie się, z czego wy w swoim życiu jesteście dumni. Na

ilustracjach mamy cztery kategorie - mój talent, moja cecha charakteru, moja rzecz, mój kraj. Zastanówcie się, co sprawia, że jesteście z siebie dumni, z kogo jeszcze jesteście dumni?

Dam wam swój przykład... (...) Teraz czas na was. Zastanówcie się nad swoimi odpowiedziami.

Uczniowie uzupełniają wydrukowane pierogi. Udzielają odpowiedzi w czterech kategoriach. Chętni uczniowie prezentują swoje prace.

Nauczyciel może przykleić wszystkie pierogi na jeden wspólny plakat dumy.

3. Wprowadzenie do drugiej części tematu - poprzez dumę własną do dumy narodowej (ok. 7 min)

Nauczyciel prosi dzieci, aby w parach zastanowiły się, z czym kojarzy im się Polska. Jakie są jej symbole? Uczniowie dzielą się swoimi pomysłami.

Nauczyciel podkreśla, że Polska to nie tylko piękna tradycja, ale też nowoczesny, dynamicznie rozwijający się kraj, w którym powstają wynalazki, technologie i marki znane na całym świecie. Można zaprezentować uczniom ilustracje współczesnych innowacji (**Folder Karty Polskich Innowacji**).

Przykładowa narracja nauczyciela: *Wiecie, że możemy być dumni z Polski nie tylko dlatego, że mamy góry, morze czy pyszne pierogi? Możemy być dumni, bo Polacy wymyślają i tworzą rzeczy, które zna cały świat! Polacy tworzą wynalazki!*

Przykłady współczesnych symboli i powodów do dumy:

- *BLIK - płatność telefonem.*
- *Bioniczna trzustka – organ wydrukowany na drukarce 3D, który może pomóc osobom chorym na cukrzycę.*
- *Polski łazik marsjański – tworzony przez polskich studentów, zdobywa nagrody na międzynarodowych zawodach NASA.*
- *Kapsułka endoskopowa - którą połykamy i ta skanuje nasz układ pokarmowy!*

Polska to kraj ludzi z pomysłami, którzy marzą i działają. Dlatego możemy być dumni z naszej historii, przyrody, kultury i nauki, ale też z tego, że Polacy zmieniają świat tu i teraz.

4. Gra w bingo (ok. 8 min)

Nauczyciel rozdaje każdemu dziecku kartę do gry w bingo (**Załącznik nr 3**) i przypomina zasady gry. Przed rozpoczęciem gry warto nazwać wszystkie przedmioty razem z uczniami, aby potem przy odczytywaniu wyników nie było wątpliwości.

W każdym polu znajduje się ilustracja lub zdjęcie danego przedmiotu - w tym współczesne polskie osiągnięcia. Są to prawdziwe polskie symbole, a pozostałe 6 to tzw. zmytki.

Dzieci otaczają kołem 6 elementów, które ich zdaniem są *polskie*. Nauczyciel po kolei czyta lub pokazuje fakty o danej innowacji. Dzieci, które mają dane pole, zaznaczają je krzyżykiem. Gdy ktoś trafi wszystkie 6, krzyczy „Bingo!”

Polskie symbole:

1. Łazik Kalman – stworzony przez polskich studentów łazik marsjański
2. Pączki – tradycyjna polska słodkość
3. Bursztyn - tradycyjny polski kamień
4. Rakieta Bursztyn - polska rakieta latająca w Kosmos
5. Autobus Solaris - nowoczesne elektryczne autobusy, które jeżdżą po Europie
6. Pierogi - tradycyjna polska potrawa

c) FAZA PODSUMOWUJĄCA

Ok. 5 minut

Uczniowie siedzą na dywanie bądź w ławkach, a nauczyciel prosi chętnych uczniów o podzielenie się swoją opinią o zajęciach.

Nauczyciel trzymając w ręku maskotkę/piłkę/ jakikolwiek inny przedmiot, mówi zdanie zaczynające się od „Z dzisiejszych zajęć zabieram ze sobą” i prosi aby każdy z uczniów dokończył je również.

Nauczyciel mówi kolejne zdania i podaje przedmiot uczniowi obok, który wypowiada swoje zdanie i podaje ten przedmiot kolejnemu uczniowi do dokończenia zdania.

Przykładowa interakcja: Popatrzcie, to gumowa piłka w kolorach polskiej flagi.

Chciałabym/Chciałbym, aby każdy z was zastanowił się nad tym, z czego jest dumny i dokończył zdanie „Z dzisiejszej lekcji zabieram...”. Ja zacznę.... . X, teraz piłka trafia do ciebie, czas abyś powiedział/a co ty zabierasz z dzisiejszej lekcji..

PROPOZYCJE DOSTOSOWAŃ

1. Wstęp z pawiem

Cel: bezpieczne uruchomienie rozmowy o emocjach.

- Paruj uczniów mieszając śmiałych z nieśmiałymi.
 - Uczniowie z trudnościami komunikacyjnymi:
 - mogą dokończyć zdanie w zeszycie lub na karteczce zamiast głosu na forum.
 - Uczniowie ruchliwi:
 - pokazują gest „dumnego pawia” zamiast wypowiedzi ustnej.
-

Film i rozmowa o osiągnięciach Polaków

Wskazówki:

Przed filmem zapisz na tablicy **3 pytania-klucze**:

- „Co ta osoba osiągnęła?”
- „Jakie cechy jej pomogły?”
- „Jakie uczucia to we mnie budzi?”

Po seansie:

- najpierw rozmowa w parach, dopiero potem na forum.

Dla uczniów SPE:

- odpowiedzi wyboru: odwaga – praca – pomoc – pasja – ćwiczenia – wytrwałość (wybór jednej odpowiedzi).

„Pierogi dumy” – praca indywidualna

Dostosowanie:

Dzieci z trudnościami w pisaniu:

- mogą rysować symbole lub odpowiadać hasłowo.

Dzieci nieśmiałe: nauczyciel udziela odpowiedzi pytaniami:

- „Co umiesz robić dobrze/najlepiej?”
- „Za co w domu chwalą Cię rodzice lub rodzeństwo?”

Organizacja:

- Wszystkie prace połącz w klasowy „Plakat dumy” – każde dziecko wnosi swój element.

Od dumy osobistej do dumy narodowej

Wskazówki:

- Skojarzenia z Polską zapisuj na tablicy w dwóch kolumnach: **Tradycja / Nowoczesność**.

Uczniowie z trudnościami:

- wybierają ilustracje zamiast tworzyć własne propozycje.

Aktywni ruchowo:

- przypinają obrazki lub zapisują hasła na tablicy.

GRA BINGO

Dostosowanie:

Przed startem:

- wspólnie nazwij wszystkie ilustracje.
-

Uczniowie z wolniejszym tempem:

- pracują w parach z jednym arkuszem.

Podsumowanie – runda refleksyjna

Formy wypowiedzi do wyboru:

- ustna,
- zapis jednego zdania lub słowa w zeszycie,
- pokazanie gestu/emotikony.

Wsparcie:

- brak obowiązku wypowiedzi publicznej – każdy może wybrać formę,
- nauczyciel modeluje zdanie przykładem.

Wskazówki ogólne

- Podziel klasę na **małe zespoły** – sprzyja bezpieczeństwu wypowiedzi.
- Stosuj **krótkie, jasne instrukcje** + wizualne przykłady.

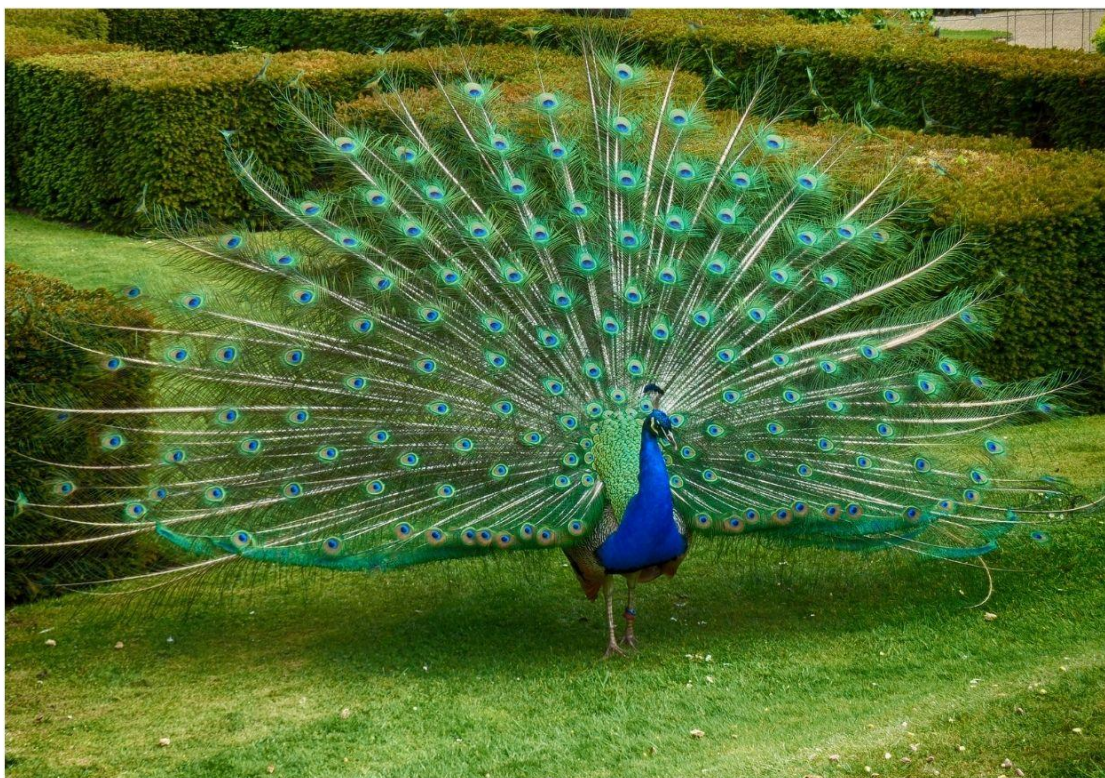
Zawsze wzmacniaj:

- wysiłek („Dobrze, że próbowałeś”),
- współpracę,
- dzielenie się pomysłami.

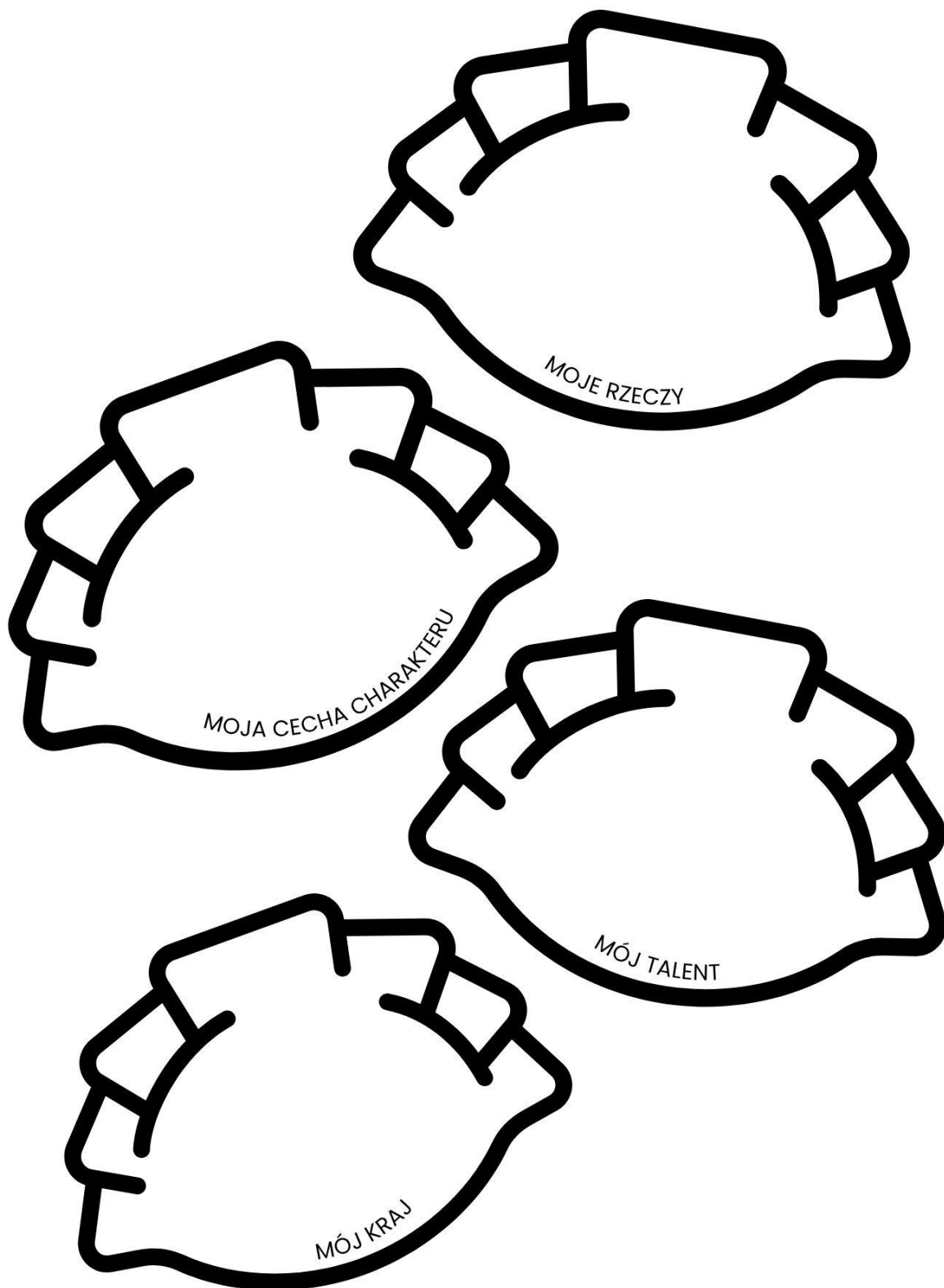
Daj uczniom możliwość:

- rysowania zamiast pisania,
 - gestu zamiast wypowiedzi,
 - rozmowy w parach zamiast na forum.
-

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2 – pierogi dumy

BINGO

Bibliografia

Bera, Aga. Jak spełniać marzenia? Wystarczy 5 kroków. Dostęp: 07.09.2025. <https://agabera.com/jak-spelniac-marzenia-wystarczy-5-krokow/>

Wikipedia. Axiom Mission 4. Dostęp: 07.09.2025. https://en.wikipedia.org/wiki/Axiom_Mission_4

MedTech Polska. Dr Marta Klak i bioniczna trzustka: przyszłość diabetologii. Dostęp: 07.09.2025. <https://medtechpolska.pl/artykuly/marta-klak-bioniczna-trzustka>

ESA. Astronauta projektowy ESA Sławosz Uznański-Wiśniewski wraca z pierwszej polskiej misji na Międzynarodową Stację Kosmiczną. Dostęp: 07.09.2025. https://www.esa.int/Newsroom/Press_Releases/Astronauta_projektowy_ESA_Slawosz_Uznanski-Wisniewski_wraca_z_pierwszej_polskiej_misji_na_Miedzynarodowa_Stacje_Kosmiczna

Kobieta.pl. Najmłodsza Polka na Dachy Świata. 19-letnia Zoja Skubis z Krakowa zdobyła Mount Everest. Dostęp: 07.09.2025. <https://kobieta.pl>

Narodowe Centrum Nauki. Badania w kosmosie z udziałem Polaka. Dostęp: 07.09.2025. <https://www.ncn.gov.pl/aktualnosci/2025-06-26-badania-w-kosmosie-z-udzialem-polaka>

Wikipedia. Olga Tokarczuk – biografia i twórczość. Dostęp: 09.09.2025. https://pl.wikipedia.org/wiki/Olga_Tokarczuk

Lubimyczytać.pl. Olga Tokarczuk – książki i biografia. Dostęp: 09.09.2025. <https://lubimyczytac.pl/autor/95/olga-tokarczuk>

Onet Kultura. Olga Tokarczuk – literatura i nagrody. Dostęp: 09.09.2025. <https://kultura.onet.pl/wiadomosci/olga-tokarczuk>

NobelPrize.org. Olga Tokarczuk – Nagroda Nobla w dziedzinie literatury 2019. Dostęp: 09.09.2025. <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2018/tokarczuk/facts/>

Culture.pl. Olga Tokarczuk – wywiad i informacje o pisarce. Dostęp: 09.09.2025. <https://culture.pl/pl/tworca/olga-tokarczuk>

PAP. Naukowcy tworzą bioniczną trzustkę – wywiad z dr Martą Klak. Dostęp: 07.09.2025. <https://pap.pl/naukowcy-bioniczna-trzustka-marta-klak>

Polska Akademia Nauk. Innowacje w medycynie: bioniczna trzustka. Dostęp: 07.09.2025. <https://pan.pl/innowacje-medycyna-bioniczna-trzustka>

Polskie Radio. Polish teen climber summits Mount Everest. Dostęp: 07.09.2025. <https://polskieradio.pl>

Uniwersytet Medyczny w Warszawie. Dr Marta Klak – badania nad bioniczną trzustką. Dostęp: 07.09.2025. <https://umed.waw.pl/marta-klak-badania-bioniczna-trzustka>

Wikipedia. Iga Świątek. Dostęp: 07.09.2025. https://pl.wikipedia.org/wiki/Iga_%C5%9Awi%C4%85tek

Wikipedia. InPost. Dostęp: 07.09.2025. <https://pl.wikipedia.org/wiki/InPost>

Wikipedia. Rafał Brzóska. Dostęp: 07.09.2025. https://pl.wikipedia.org/wiki/Rafa%C5%82_Brz%C3%B3ska

Wikipedia. Sławosz Uznański-Wiśniewski. Dostęp: 07.09.2025. https://en.wikipedia.org/wiki/S%C5%82awosz_Uzna%C5%84ski-Wi%C5%9Bniewski